

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
UGDymo mokslų ir socialinės gerovės fakultetas
muzikos pedagogikos katedra

EVALDAS VAIKASAS

Muzikos studijų programos IV kurso studentas

**MUZIKA MOKYTOJO ASMENINIŲ KOMPETENCIJŲ
VAIDMUO UGDANT ŠIUOLAIKINĘ KARTĄ**

BAKALAURO DARBAS
MENINIS PROJEKTAS

Darbo vadovė
dakt. asist. Asta Kriščiūnaitė

Šiauliai, 2017

BAIGIAMOJO DARBO SĄŽININGUMO DEKLARACIJA

Patvirtinu, kad mano Evaldo Vaikaso bakalauro darbas tema „Muzikos mokytojo asmeninių kompetencijų vaidmuo ugdant šiuolaikinę kartą“ yra originalus autorinis darbas, mano pačio atliktas savarankiškai. Darbas nebuvo pateiktas ar naudotas jokioje kitoje mokymo įstaigoje. Darbe nėra plagijavimo, sukčiavimo ar kitų mokslo etikos pažeidimų.

(vardas, pavardė)

(parašas)

Vaikasas, E. Muzikos mokytojo asmeninių kompetencijų vaidmuo ugdant šiuolaikinę kartą: muzikos bakalauro darbas/ vadovė asist. Asta Kriščiūnaitė; Šiaulių universitetas, Ugdymo mokslų ir socialinės gerovės fakultetas, Muzikos pedagogikos katedra. – Šiauliai, 2017. – 28 p.

SANTRAUKA

Darbe aptariami šiuolaikinės vaikų kartos bei pedagogikos bruožai, šiuolaikinis vaikas mokykloje, tradicinio ir šiuolaikinio mokytojo skirtybės atsižvelgiant į sociokultūrinę visuomenės, o kartu iš švietimo sistemos, kismą. Pastebėta, kad ugdant šiuolaikinę kartą tampa svarbu ne tik mokytojo profesinės, tačiau ir asmeninės kompetencijos, kurios ir tapo šio darbo objektu. Išsikeltas darbo tikslas – atskleisti muzikos mokytojo asmeninių kompetencijų svarbą ugdant šiuolaikinę kartą. Darbo tikslui pasiekti iškelti šie uždaviniai: išskirti šiuolaikinės vaikų kartos charakteristikos bruožus; aptarti šiuolaikinio vaiko mokykoje ypatumus; išskirti tradicinio mokytojo profesinius bruožus; apžvelgti šiuolaikinio muzikos mokytojo kompetencijų ypatumus; paruošti ir įgyvendinti meninį projektą.

Po atliktos mokslinės literatūros analizės ir meninio projekto, buvo gautos tokios apibendrintos išvados: šiuolaikinė – Z karta išsiskiria savo polinkiu gilintis į save ir į modernųjį pasaulį. Jie geba greitai apdoroti gaunamą informaciją, tačiau jos prisimena mažai. Jie bendrauja ir mokosi išmaniųjų technologijų pagalba; šiuolaikiniai vaikai yra reiklūs ir imlūs, tik reikia sukurti jiems palankias mokymo ir mokymosi sąlygas, atsižvelgti į jų pomėgius ir poreikius, pateikti medžiagą patraukliai ir idomiai. Sėkmingas mokymo procesas vyksta bendradarbiaujant mokytojui ir mokiniams. Mokytojas turi būti ne tik puikiu specialistu, bet ir mokinio draugu, sektinu pavyzdžiu - autoritetu, žmogumi, pas kurį vaikas norėtų ateiti, iš kurio norėtų pasimokyti. Tradicinio mokytojo samprata nesuderinama su šiuolaikine pedagogika ir šiuolaikinių vaikų poreikiais. Tradiciniams pedagogams, kurie yra puikūs specialistai ir teoretikai reikia tapti novatoriškesniais bei gebėti atsižvelgti į šiuolaikinių vaikų interesus, savo turimas žinias sujungiant su modernaus pasaulio siūlomomis inovacijomis ir tokiu būdu sukurti patrauklų mokymo(si) procesą. Alikus meninį projektą galima teigti, kad muzikos mokytojas turi būti lyderis ne tik pamokoje, bet ir gyvenime. Jeigu pedagogas ne tik išmano savo darbą, bet yra aktyvus, organizuotas, komunikabilus ir talentingas, nebijantis iššūkiu ir nuolat tobulėjantis – tikras lyderis. Mokiniai į mokytoją žiūrės kaip į autoritetą, žmogų su kuriuo dirbti ir bendrauti

Vaikasas, E. The role of personal competencies of Music teacher in teaching modern generation: music Bachelor's thesis / supervisor assistant. A. Kriščiūnaitė; Šiauliai University, Faculty of Education Sciences and Social Welfare, Music Education Department. – Šiauliai, 2017. – 28 p.

SUMMARY

The work discusses the features of the modern generation of children and pedagogical, modern child at school, distinctions of the traditional and modern teacher according to the transformations in sociocultural society and education system. It is observed that in developing the modern generation, it becomes important not only teacher professional, but also personal competences which became the object of this work. The aim of this work - to reveal the importance of music teacher personal competencies in developing modern generation. To achieve the aim of work, there were structured following tasks: to distinguish characteristics of contemporary children's generation; to discuss characteristics of the contemporary child's in the school; to distinguish professional features of traditional teacher; to overview the competency features of the modern music teacher; to prepare and implement the artistic project. The analysis of scientific literature and planning and implementing art project "Love to Music 4 + 1" obtained the following conclusions: generation Z are distinguished by their tendency to go deep into yourself and into the modern world; they can go quickly threw process of the information that receives, but remember little of it; they are communicating and learning by using smart technologies; modern children are demanding and receptive, only needed to create favorable conditions for them, according to their interests and needs, to submit material for them appealing and interesting; successful teaching process is conducted in collaboration between teachers and childrens; the teacher must have not only excellent professionals, but also became the childrens friend, a role model - the authority of a person with whom the child would come from the wish to learn. The traditional concept of the teacher is not compatible anymore with the modern pedagogy or childrens needs. Traditional teachers who are excellent professionals and theorists need to become more innovative and to be able to take into account the interests of children today, combining their knowledge with the modern world with innovation and thus create an attractive training (learning) process. The artistic project suggest that a music teacher have to be a leader not only in the classroom but also in life. If the teacher is not only familiar with his work, but is an active, organized, communicative and talented, unafraid to challenge and continuously developed - a true leader. Students in teacher will look like in authority, someone with whom they want to work and communicate.

TURINYS

SANTRAUKA	3
TURINYS	5
IVADAS.....	6
1. ŠIUOLAIKINĖS VAIKŲ KARTOS SAMPRATA PEDAGOGIKOJE	8
1.1 Šiuolaikinės vaikų kartos charakteristika	8
1.2 Šiuolaikinis vaikas mokykloje	9
2. MUZIKOS MOKYTOJO SAMPRATOS KAITOS APŽVALGA	11
2.1 Tradicinio mokytojo profesijos bruožai.....	11
2.2 Šiuolaikinio muzikos mokytojo kompetencijų ypatumai	12
2. MENINIS PROJEKTAS – „Meilė muzikai 4+1“	16
3.1. Meninio projekto „Meilė muzikai 4+1“ aprašymas.....	16
1 lentelė. Meninio projekto „Meilė muzikai 4+1“ pasiruošimo darbų grafikas	17
3.2. Meninio projekto-koncerto „Meilę muzikai 4+1“ programos repertuaro analizė	19
IŠVADOS	23
LITERATŪROS SĄRAŠAS	24
PRIEDAI.....	26

IVADAS

Temos aktualumas. Modernizuotame pasaulyje sparčiai kinta visuomenės vertybės bei poreikiai. Žmonėms džiaugsmą teikia paprasti, vienkartiniai, nereikšmingi dalykai. „Anksčiau žmogus visą savo turtą brangino, juo rūpinosi ir stengėsi juo naudotis tol, kol jis buvo naudingas. Ką nors nusipirkęs, jis stengdavosi tą daiktą išsaugoti kuo ilgiau, ir XIX amžiaus devizas galėjo būti toks „Gražu tai, kas sena“. Dabar visuomenės preferencijos aiškiai pakitusios. Mūsų laikais akcentuojamas ne įgytų daiktų išsaugojimas, o vartojimas, ir žmogus perka, kad artimiausiu metu pirkinį išmestų“ (Fromm, 2005, p.102). Pagrindinė siekiamybė – būti populiariu ir neatsilikti nuo naujausių mados tendencijų.

Didžiausią įtaką šiuolaikinės, modernios visuomenės vaidmuo daro jaunajai kartai. „Dabartiniai paaugliai ir dvidešimtmečiai ar trisdešimtmečiai vadinami savimylų, autoritetų negerbiančių, tinginių karta, paveikta vartotojiškos kultūros“ (Aginskaitė, 2013). Tam, kad būtų vertinami ir pripažinti, jaunuoliai siekia lyderio pozicijų, stengiasi būti madingi, išsiskirti iš minios savo išvaizda ir elgesiu. Jie sėdi kavinėse su ryškiais sportbačiais, suplyšusiais džinsais, rankose nuolat gniauždami išmanųjį telefoną. „Ši karta technologiškai labiau išprususi nei visos kitos kartos“. Tai karta, kuri ypač tiki savo potencialu tobulėti ir optimistiškai galvoja apie rytdieną“ (Pajarskaitė, 2015).

Vienas iš dalykų, vis dar turinčių milžinišką šiuolaikinės - jaunosios kartos susidomėjimą – muzika. „Muzika yra tiesiogiai susijusi su žmogaus identiteto kūrimu, savęs atradimu. Muzika padeda žmogui formuoti savo pastovumą, vientisumą, tęstinumą“ (Germanienė, 2012). Šiuolaikinės kartos pasąmonę veikia įvairių žanrų muzikos lavina. Jaunimas renkasi populiarią, modernią muziką. Modernios technologijos suteikia galimybę prisiliesti prie įvairios muzikos. Todėl, šiuolaikinėje visuomenėje, labai svarbus vaidmuo atitenka muzikos pedagogams, kurių vaidmuo taip pat kinta. Nuo tradicinio mokytojo sampratos pereiname prie šiuolaikinio, daug platesnį profilį turinčio mokytojo. Pasak Juozaičio (2013) mokytojo vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje dar nenužudytas. „Žudo iš visų pusių, bet jis dar gyvas, todėl mokytojas yra vertinga figūra“. Mokytojas neprivalo siekti aukščiausių rezultatų, svarbiausias yra pats ugdymo procesas ir jo kokybė. Mokytojo vaidmuo yra palaistyti augalą, o ne tempti už lapų, kad jis augtų. Šiuolaikiniai vaikai dabar yra persisotinę informacijos, viskas domina, o galų gale viskas tampa nuobodu ir nebeįdomu. Todėl šiandien ypatingas dėmesys tenka ne tik muzikos mokytojo didaktinėms, dalykinėms kompetencijoms, tačiau pirmajame plane atsiduria *pedagogo asmeninių kompetencijų plėtotė*, t.y. gebėjimas nuolat mokytis ir tobulėti įvairiose srityse, kritiškai ir plačiai mąstyti, nebijoti iššūkių, o svarbiausia nuolatinės kaitos, ugdyti save kaip lyderį, kuris pajėgtų „vesti“ mokinius, juos uždegti, būti įdomiu ir šiuolaikišku ir t.t. Tik atpažinęs ir pasitelkęs savo

gebėjimus bei kūrybines galias muzikos mokytojas gali atrasti įvairių, šiuolaikiškų priemonių, moderniai perteikti repertuarą. Pedagogas, kuris tik perteikia žinias ir mano, kad viskas pavyks savaime ir nelavina savo asmeninių kompetencijų - neįdomus vaikams. Šiais laikais vaikai vertybes perima tik iš lyderių.

Tyrimo problema. Edukologijos mokslą ir jo sampratą nagrinėjo Kęstutis Pūkelis ir Izabela Savickienė (2002); šiuolaikinės visuomenės poreikius analizavo Erikas Fromas (Erich Fromm) (2005); žmogaus ugdymo mokslą – edukologiją analizavo Genutė Gedvilienė ir Vaiva Zuzevičiūtė (2007); Rūta Girdzijauskienė (2008) išskyrė mokytojo profesines kompetencijas, mokytojo vaidmenų kaitą šiuolaikinės visuomenės kontekste nagrinėjo Violeta Paškevičienė (2011); apie šiuolaikinės visuomenės autentiškumo stoką rašė Tomas Rytelis (Tom Rytel) (2012); Rimutė Germanienė (2012) analizavo muzikos svarbą asmenybės formavimuisi; mokytojo vaidmenį šiuolaikinėje visuomenėje ir jo svarbą aptarė Arvydas Juozaitis (2013); kartų skirtumus nagrinėjo Nijolė Koskienė (2015); Austėja Landsbergienė (2016) aprašė pedagoginio darbo su šiuolaikiniais vaikais specifiką.

Tačiau, nepaisant minėtų autorių įdirbio, šio darbo autoriui nepavyko aptikti darbų, kuriuose būtų teoriškai, empiriškai ar praktiškai analizuojama muzikos mokytojo darbo specifika su šiuolaikiniais vaikais, jo asmeninių kompetencijų vaidmuo ugdant šiuolaikinę kartą, todėl tai galime traktuoti kaip aktualią pedagoginę problemą.

Tyrimo objektas – muzikos mokytojo asmeninės kompetencijos.

Tyrimo tikslas – atskleisti muzikos mokytojo asmeninių kompetencijų svarbą ugdant šiuolaikinę kartą.

Tyrimo uždaviniai:

1. išskirti šiuolaikinės vaikų kartos charakteristikos bruožus;
2. aptarti šiuolaikinio vaiko mokykloje ypatumus;
3. išskirti tradicinio mokytojo profesinius bruožus;
4. apžvelgti šiuolaikinio muzikos mokytojo kompetencijų ypatumus;
5. paruošti ir įgyvendinti meninį projektą.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros analizė, praktinis patirties apibendrinimas.

1. ŠIUOLAIKINĖS VAIKŲ KARTOS SAMPRATA

PEDAGOGIKOJE

1.1 Šiuolaikinės vaikų kartos charakteristika

Tuo pačiu laikotarpiu gyvenantys, panašaus amžiaus žmonės vadinami karta. Kiekviena karta išsiskiria savo unikalumu, suvokimu ir tam tikrais elgesio bruožais. Šiuolaikinė karta – tai jaunimas gyvenantis pagal tam tikrą, savo susikurtą vertybių skalę. Šiuolaikiniai vaikai vertina priešingus dalykus nei jų tėvai ar seneliai, jaunimas linkęs bendrauti ne realiame, o virtualiame – internetiniame pasaulyje, kuriame gali drąsiai ir neapgalvotai reikšti mintis, nejausdami didelės atsakomybės už savo žodžius ar poelgius, rengiasi iššaukiančiais rūbais, kalba tam tikrais žargonais. Šiuolaikiniai vaikai ir jaunimas vyresnius už save žmones laiko pasenusiais, nieko neišmanančiais ir nemandagiais. Todėl „nesvarbu, apie kurį dešimtmetį ar amžių kalbėsime, visada būta skirtingo amžiaus žmonių nesusišnekėjimo: vaikai mano, kad tėvai nespėja su naujovėmis, tėvai ar seneliai sako, kad nebesupranta savo vaikų ar vaikaičių ir vis padejuoja: Na, jaunimas šiais laikais!.. Mūsų laikais taip nebuvo“ (Koskienė, 2009). Įvairūs įvykiai, globalizacijos problemos ir visuomenės požiūriai formuoja skirtingų kartų pasaulėžiūrą.

Kartų problemas nagrinėja tokios mokslo kryptis, kaip filosofija ir sociologija. Kartos yra skirstomos į *paprastąją* (1883–1900m.), *didžiąją* (1901–1924m.), *tyliąją* (1925–1942m.), *kūdikių bumo kartą* (1943–1960m.), *X kartą* (1961–1981m.), *Y/tūkstantmečio kartą* (1982–2004m.) ir *Z / Interneto karta* (2005m.– iki šių dienų) (Koskienė, 2009). Šiuolaikinė karta – Z karta, tai viena moderniausių kartų. „Hiperaktyvumas, polinkis gilintis į save bei į virtualų pasaulį, aplenkiant gyvą bendravimą ir kitokius informacijos kanalus be interneto yra išskirtiniai šios kartos bruožai. Ji daug mažiau apsaugota nuo manipuliacijų, negu kitos kartos, nes atsiskyrę nuo realybės žmonės yra priversti tikėti tuo, ką jie sužino internete ir ko negali patikrinti“ (Ramoškienė, 2014). Šiuolaikinė karta išsiskiria perdėtu susidomėjimu technologijomis ir jų svarbos išaukštinimu, todėl ne retai jie yra apibūdinami kaip techniška, išsilavinusi karta, tačiau dauguma šios kartos atstovų pasiklysta tarp realių ir netikrų dalykų. Tūkstantmečio karta neišsivaizduoja laisvalaikio be išmaniųjų telefonų, kompiuterių, televizoriaus ir t.t. Jaunimas realų bendravimą iškeitė į internetinius pokalbius ir telefono pagalba siunčiamas SMS žinutes. Paskendę interneto platybėse jaunuoliai nesuvokia kaip svarbu yra bendravimas matant kito žmogaus akis, todėl, kuomet tenka kalbėti arba kalbėtis viešai, atsiranda gėdos, nepasitikėjimo ir baimės jausmas. Z karta, matydama tiek įvairovės ir dažnai aplinkui besikeičiančius vaizdus, dėmesį gali sukonzentruoti trumpesniame laikui nei kitų kartų atstovai. Jie prate, kad viskas vykėtų greitai, nuolat kistų, priešingu atveju jiems pasidaro nuobodu ir nebeįdomu, veikla greitai atsibosta ir jie ieško vėl kažko naujo. Šiuolaikinės

kartos atstovai informaciją apdoroja kur kas greičiau, nei kitų kartų atstovai, tačiau informacijos įsiminti geba kur kas mažiau. Taip pat, anot Ramoškienės (2014) akivaizdi tendencija kuo greičiau suaugti. „Savęs, kaip suaugusio žmogaus suvokims daro įtaką ir elgesiui, bendravimui su kitais žmonėmis“ (Vaidilaitė, 2013). Dažnai jaunimas elgiasi nepaklusniai, iššaukiančiai, tam kad atkreiptų į save dėmesį, pasijaustų matomi ir vertinami. Šitaip jei stengiasi įrodyti savo teisę į savarankiškumą ir nepriklausomybę.

Apibendrinant galima teigti, kad šiuolaikinė – Z karta išsiskiria savo polinkiu gilintis į save ir į modernųjį pasaulį. Jie geba greitai apdoroti gaunamą informaciją, bendrauja ir mokosi išmaniųjų technologijų pagalba, tačiau, lyginant su kitomis kartomis, Z karta informacijos prisimena mažiau, o dėmesį sukoncentruoja kur kas trumpesniai laikui. Šiuolaikinė karta neįsivaizduoja savęs be išmaniųjų technologijų ir madingų prietaisų, todėl dažnai „pasiklysta“ taip iliuzijų ir tikrovės. Populiarumas ir pripažinimas – pagrindinė šios kartos siekiama. Visi nori būti madingi, išskirtiniai ir pastebėti. Mokslas jiems nėra pirmoje vietoje.

1.2 Šiuolaikinis vaikas mokykloje

Šiuolaikiniai vaikai ne tik pasaulį mato kitaip nei jų tėvai, seneliai ar kiti vyresnės kartos atstovai, kaip buvo aptarta ankstesniame poskyryje, tačiau ir jų mokymosi stilius yra kitoks, nei kitų kartų atstovų. Kadangi šie, dar kitaip vadinamos Z kartos atstovai, lengviau bendrauja šiuolaikinių technologijų pagalba, informacijos ieško ne knygose, o interneto platybėse. Todėl nuobodžios ir pagal tam tikras taisykles veikiančios, daug ką draudžiančios ir bandančios apsaugoti nuo žalingos informacijos mokyklos vaizdinys jų, taip pat, nebetenkina. Pasak, Landsbergienės (2016), „kad ir kiek mes drausime ar bandysime apsaugoti savo vaikus, šiame laikmetyje, visus dalykus jie sužino gerokai anksčiau, nei mes manome, kad jiems yra laikas“. Todėl mokytojai, kalbantys vaikiškais terminais, bandantys vaizdingai nupasakoti tam tikrus dalykus, mokiniams atrodo juokingai ir senamadiškai, patys pedagogai, tokiu būdu, sukuria atstumą tarp savęs ir ugdytinių. Pedagogo užduotis kalbėti su jaunąja karta, kaip lygus su lygiu, papasakoti jam viską anksčiau, nei jis pats pradės informacijos ieškoti internete. Mokytojas, kuris visuomet bus žingsniu priekyje, mokinio akyse taps tikru lyderiu, autoritetu ir sektinu pavyzdžiu. Mokiniai turi žinoti, kad mokytojai, taip pat, yra šiuolaikiški, domisi naujovėmis, žino kas vyksta pasaulyje, kas yra populiari ir madinga.

Akivaizdu, kad šiuolaikiniai vaikai bręsta kur kas greičiau ne tik fiziškai bet ir psichologiškai bei dvasiškai. „Net ir pedagogai ar psichologai dabar sako, kad paauglystė ateina gerokai anksčiau, ne 16-17, bet 13-14 metų“ (Landsbergienė, 2016). Todėl mokinių nevertėtų vertinti pagal tai, kelintoje klasėje jie mokosi. Šiais laikais visi nori atrodyti ir būti laikomi

suaugusiais, turėti savo teises ir žodžio galią. Mokytojo užduotis kantriai išklausti vaikų nuomonę, pasiūlymus, įvairiose situacijose ieškoti kompromisų, mokyti vaikus ir jaunuolius bendrauti, išsakyti mintis. Kiekvienas vaikai – individualybė. Jis nori būti matomas, išklaustas ir jausti, kad yra reikalingas. Šiuolaikinėje mokykloje labai svarbus yra populiarumas ir pripažinimas.

Tai, kad šiuolaikiniai mokiniai mokykloje jaučiasi drąsiai neturėtų gasdinti pedagogų. Priešingai, jaunoji karta ne tik laisvi ir atsipalaidavę, jie kur kas greičiau apdoroja informaciją, geba įsiminti vaidus. Nuo pedagogo priklauso ar mokymo(si) procesas bus sėkmingas. Jeigu mokytojas atsižvelgia į mokinių poreikius ir interesus, suvokia jų gebėjimą valdyti ir suprasti šiuolaikines technologijas ir visą tai pritaiko ir panaudoja savo pamokoje, mokiniai iš mokyklos išeis ne tik puikiai praleidę dieną, patyrę puikių emocijų bet ir įgavę daug vertingos informacijos bei patobuline savo įgūdžius bendrauti ir bendradarbiauti tiek su mokytoju, tiek su klasės draugais. Anot Ladsbergienės (2016) šiuolaikinei kartai reikia paaiškinti kodėl mokytis tam tikrų dalykų yra svarbu ir reikalinga, jiems neužtenka pasakyti, todėl, kad „aš taip liepiu“. Toks mokytojo savęs išaukštinimas priešiška nuteikia jaunąją kartą. Jiems nepatinka kai kažkas vadovauja ir yra aukščiau už juos. Todėl svarbu, kad mokytojas diskutuotų su mokiniais, išsiaiškintų, kam jiems to reikia, o ne griežtai įsakinėtų.

Duoblienė (2003) teigia, kad „pakitusi mokytojo, kaip meistro samprata, naikina ribas tarp mokytojo ir mokinio“. Šiuolaikinėje mokykloje mokytojas turi tapti mokinio draugu ir patarėju. Susiraukęs, nepatenkintas ir nuolat baudžiantis pedagogas jau seniai nebėra populiarus. Mokiniai vertina šiuolaikiškai mąstančius, išsiskiriančius, puikius gebėjimus demonstruojančius, pajuokauti nebijančius mokytojus. Kreipimasis į mokytoją „tamsta“ jau seniai išbrauktas iš mokinių žodyno. Vaikams patinka, jei mokytojas, ne pamokų metu leidžia kreiptis į jį vardu, tai sukuria dar artimesnį ryšį. Svarbu, išlaikyti tam tikras ribas. Kuomet mokinys žinos, kad mokykloje sutiks ne tik klasės draugus, bet ir šaunius mokytojus, su kuriais galės įdomiai ir vertingai padiskutuoti,ėjimas į mokyklą teiks kur kas didesnę džiaugsmą. „Postmodernui būdingas apvertimas mokykloje turėtų būti įžvelgiamas ir mokytojo bei mokinio santykiuose. Tokiu atveju mokytojas pasijust besimokąs iš mokinio. Tokia pamokų suvoktis skatintų mokytoją tobulėti“ (Duoblienė, 2003).

Taigi, apibendrinant galima teigti, kad šiuolaikiniai vaikai yra reiklūs ir imūs, tik reikia sukurti jiems palankias mokymo ir mokymosi sąlygas, atsižvelgti į jų pomėgius ir poreikius. Sėkmingas mokymo procesas vyksta bendradarbiaujant mokytojui ir mokiniams.

2. MUZIKOS MOKYTOJO SAMPRATOS KAITOS APŽVALGA

2.1 Tradicinio mokytojo profesijos bruožai

Kiekvienos profesijos atstovai išsiskiria tam tikromis asmeninėmis ir profesinėmis savybėmis. „Mokytojas – asmenybė daranti didelę įtaką kitų žmonių asmenybės vystymuisi“ (Bulnytė, 2015). Mokytojas yra jaunosios kartos ugdytojas. Vaiko ugdytoju gali būti ir tėvai, seneliai ir t.t., tačiau pedagogu gali būti tik aukštąjį mokslą baigęs, profesinių kompetencijų įgijęs ir diplomą gavęs specialistas. Anot, Meškauskienės ir Monkevičienės (2011), pedagogas neturi svarbesnės darbo priemonės už save patį, t. y. už savo žinojimą ir jausmus, išmintį ir įgūdžius, patyrimą ir vertybes. Pedagogas visada veikia remdamasis savimi, naudodamas vidines savo paties galias, pozityvaus poveikio būdus. „Jis vertinamas ne vien kaip specialistas, bet ir kaip asmenybė, žmogus, pilietis, sugebantis šviesti, praktiškai lavinti, psichologiškai bei dvasiškai tobulinti ugdytinį, formuoti iš jo harmoningą asmenybę, pilietį, tobulą, humanišką žmogų „ (Bulnytė, 2015). Kiekvienas mokytojas turi mylėti savo darbą, gebėti bendrauti su įvairių poreikių vaikais, mokėti meistriškai išspręsti pačias sunkiausias situacijas ir priimti geriausius sprendimus. „Pedagogo profesinio meistriškumo pagrindą sudaro: pasaulėžiūra, moraliniai įsitikinimai; tvirtos dalykinės žinios, nuolatinis profesinis tobulėjimas; didaktinis pasirengimas (Meškauskienė, Monkevičienė, 2011). Ugdytojas jokių būdu negali prarasti kantrybės, menkinti mokinių gebėjimus, slopinti pasitikėjimą ir t.t. Priešingai, pagrindinė mokytojo paskirtis – stengtis, kad vaikai noriai bendrautų, gebėtų savarankiškai dirbti, kad būtų lavinamas mokinių talentas ir prigimtiniai gebėjimai. Mokytojas organizuoja mokymo procesą, taip tapdamas tarpininku tarp mokslo ir mokinio. Anot, Lansbergienės (2013), „pedagogas yra ne darbas – o gyvenimo būdas“. Kiekvienas pedagogas, visų pirma, turi pajauti mokiniams tėvišką meilę ir šilumą. Tik tuomet ryšys tarp mokinių ir mokytojo bus tvirtas, artimas ir jie galės laisvai bendrauti ir bendradarbiauti. Tačiau šiuolaikinei kartai darosi vis sunkiau bendrauti su savo pozicijų tvirtai besilaikančiais, novatoriškai į ugdymo procesą nežvelgiančiais, tradiciniais mokytojais.

Tradicinio mokytojo įvaizdis yra tvirtai susiformavęs. Tokį mokytoją įsivaizduojame kaip reiklų ir griežtą, su kuriuo ne valia juokauti ar kalbėti temomis, kurios neličia jo mokomo dalyko. Pasak Valantino (2011), tradicinis mokytojas tai pagrindinė figūra, aplink kurią sukasi vaikai. Svarbiausia persona yra jis. Ką ir kaip mokyti nusprendžia mokytojas, mokinių interesai ir norai visiškai nesvarbūs, svarbiausia, kad jie išmoktų tai ką reikia ir puikiai atliktu visas užduotis – pasiektų aukštus rezultatus. Toks mokytojas nesileidžia į diskusijas, pokalbius, jis pats vienas viską nusprendžia, nesistengia sukurti artimo ryšio su savo mokiniais. Už gerą darbą mokiniai apdovanojami geru pažymiu. Tradicinis mokytojas – puikus specialistas, geras darbuotojas,

idealistas. Tačiau šių dienų kontekste, kintant visuomenei ir mokinių poreikiams, toks mokytojas atsiduria aklavietėje ir yra priverstas keistis pats ir keisti savo požiūrį arba tapti „pilka“ persona. Kadangi „mokytojas negali išugdyti pilnai susiformavusios mokinio asmenybės pats nebūdamas ryškia asmenybe, pats neturėdamas tų savybių, kurias ugdo savo mokiniuose“ (Bulnytė, 2015).

Anot Anot, Meškauskienės ir Monkevičienės (2011), viena iš tradicinės pedagogikos ir tradicinio mokytojo siekiamybių – puikiai pasirodyti, būti įvertintiems. Svarbu, kad rezultatai pranoktų lūkesčius, būtų geresni nei kitų mokyklų ir pan. Mokytojas vertina, lygina mokinius, taip skatindamas konkurenciją. Tradiciniam mokytojui klasė – vaikų minia – objektas, kuriam reikia perduoti tam tikras žinias, emocijas ir vaikų išgyvenimai tradicinėje pedagogikoje neužima svarbios vietos.

Toks tradicinio mokytojo įvaizdis visiškai nesuderinamas su šiuolaikine pedagogika, todėl sunku sukurti vieną, darnią, tas pačias vertybes puoselėjančią, šiuolaikišką mokyklą – bendruomenę ir sistemingai ugdyti jaunąją kartą. Tačiau, „akivaizdu, kad mokytojo samprata netenka žinovo ir meistro požymių, kurios būdingos tradiciniam mokytojui, kaip autoritetui“ (Duoblienė, 2003). Tradicinio mokytojo samprata išliks tik tol, kol vyresnieji pedagogai netaps atviresni naujovėms, nepakeis savo požiūrio į mokinius ir mokymo procesą. Kol į ugdymą žiūrės kaip į sunkų darbą, o ne į už ateitį prisiimtą atsakomybę.

Tam, kad palaikytų ryšį su šiuolaikinius vaikus pedagogas privalo būti išsilavinęs, drąsus, mokantis aiškiai reikšti mintis ir gebantis komunikuoti su bendruomene bei savo mokiniais. Mokytojo asmenybė turi būti įdomi, įvairiapusiška. Kol mokyklose tvirtai besilaikantys tradiciniai pedagogai nesuvoks, kad „asmenybė negimstama, ja tampa žmogus, asmuo, individas, kai jo vertybinių orientacijų sfera bei požiūris į savo profesinę veiklą, visą aplinką įgauna pozityvią socialinę kryptį ir susiformuoja į vientisą stabilią sistemą“ (Bulnytė, 2015), tol nepakis ir visuomenės požiūris į mokytoją.

Taigi, tradicinis mokytojas, tai mokytojas, kuris yra pagrindinė figūra. Klasėje sėdintys vaikai – minia jaunų žmonių, kuriems pedagogas privalo suteikti žinių. Pagrindinė siekiamybė – aukščiausi rezultatai. Tradicinio mokytojo samprata nesuderinama su šiuolaikine pedagogika ir šiuolaikinių vaikų poreikiais. Tradiciniams – vyresnės kartos pedagogams, kurie yra puikūs specialistai ir teoretikai reikia išmokti priimti naujoves bei atsižvelgti į šiuolaikinių vaikų interesus, savo turimas žinias sujungti su modernaus pasaulio siūlomomis inovacijomis ir tokiu būdu sukurti patrauklų mokymo(si) procesą.

2.2 Šiuolaikinio muzikos mokytojo kompetencijų ypatumai

Šiuolaikinis mokytojas skiriasi nuo įprasto, tradicinio, mokytojo. Seniau pedagogo profesija buvo laikoma prestižine, o mokytojai atrodydavo griežti, įsitempę, vadovaujantys. Mokiniai bijodavo artimo kontakto su mokytojais, kad nebūtų nubausti už padarytas klaidas. Dabar mokytojas yra lyg geras draugas, kuris gali padėti visais gyvenimo klausimais ir kuris visuomet tave išklausys, patars ir pateiks geriausią sprendimo būdą. „Mokytojo vaidmuo ypač aktualizuojamas visuomenėje vertybinio virsmo momentais“ (Galkienė, 2011). Kuomet visuomenė pradeda vertinti ne tuos dalykus kuriuos turėtų, mokytojo užduotis – nukreipti jaunąją kartą tinkama linkme ir įdiegti jiems svarbiausias gyvenimo vertybes, nemenkinant jų požiūrio ir nusistatymų ir išlaikant artimą ryšį su mokiniais. Galkienė (2011), savo tyrimu išsiaiškino, kad mokiniai geriausiu mokytoju laiko tą, kuris supranta mokinius, kokie jie bebūtų, geba pasikalbėti su mokiniais įvairiomis temomis, į juos žiūri kaip į sau lygius, domisi mokinių gyvenimu, sutaria kaip su kolegomis, džiaugiasi rašydami dešimtukus, moka įsiterpti į jų kompaniją. Pasak Duoblienės (2003) šiuolaikinis mokytojas yra tas, kuris: turi savo viziją, nuolatos domisi pokyčiais, pasižymi meistriškumu, moka bendradarbiauti.

Šiuolaikinėje visuomenėje ir šiuolaikiniame ugdyme labai svarbią vietą užima muzika. „Muzika gali pakylėti mūsų sielas, pažadinti mus maldai, užuojautai ir meilei. Ji gali skaistinti protą ir daryti mus nuovokesnius“ (Germanienė, 2012). Kuomet žmonės supa milžiniška įvairiausių prietaisų, pramogų ir t.t. pasiūla, dažnai visuomenės nebedomina niekas, jiems viskas atrodo žinoma, atsibodę. Tačiau muzika savo vertę turėjo visais laikais, ji klausoma yra ir iki šiol. Pasikeitė tik muzikos suvokimas, vertinama kitokia muzika. Jaunoji karta mėgsta įvairią muziką, jos klausosi beveik kasdien. Todėl svarbus pasidaro ir muzikos mokytojo vaidmuo, kadangi jis tiesiogiai gali prisidėti prie mokinių klausomos muzikos pasirinkimo, nes muzika ugdo emocinį intelektą, kuris šiandien yra daug svarbesnis už kognityvinį.. „Muzika gali būti harmoningas ir adekvatus dirgiklis, kuris veikia beveik visas žmogaus fiziologines somatines ir psichines organizmo funkcijas, o ypač centrinę nervų sistemą, sielą, nuotaiką, grožio jautimą“ (Germanienė, 2012). Tačiau labai svarbu kokią muziką mes klausome ir mėgstame. Muzikos mokytojas turi atskleisti įvairių muzikos stilių subtilybes, sudominti šiuolaikinę kartą. Tam, kad mokytojas tai padarytų, jis turi labai gerai išmanyti kas patinka mokiniams. Šiuolaikiniam mokytojui būdingas ne tik mokymasis iš mokinio, bet ir mokymasis iš savo žinojimų, įsitikinimų, pažiūrų refleksijos. (Duoblienė, 2003). Mokytojas turi būti autoritetas – lyderis, nuolat tobulėti, žinoti kas yra populiari ir madinga, dalyvauti įvairiose veiklose, būti nuolat matomas, nebijoti iššūkiu. Paskui tokį pedagogą būriuojasi vaikai, kurie nori būti tokie kaip mokytojas, kadangi jų akyse jis šaunus – pats geriausias. Šiuolaikinis mokytojas, norėdamas nepranykti „išdabintos“ visuomenės kontekste, turi būti ryški ir idomi asmenybė, ne tik puikus specialistas ir geras darbuotojas.

Muzikos mokytojų pedagoginis darbas išskirtinis tuo, kad muzikos mokytojas ne tik pedagogas bet ir muzikas. Jis privalo turėti ne tik pedagogui reikalingas kompetencijas, bet ir muzikos mokytojui reikalingas kompetencijas: gebėti groti įvairiais muzikos instrumentais, išmanyti muzikos žanrus, žinoti muzikos istorijos raidą, puikiai dainuoti ir t.t. Girdzijauskienė (2008) išanalizavo svarbiausius muzikos mokytojų profesinių kompetencijų (bandrosios kompetencijos, didaktinės kompetencijos ir dalykinės kompetencijos) bruožus ir padarė išvadą, kad „vertinant žinias, kurias aktualu turėti kompetentingam muzikos mokytojui, kaip reikšmingiausias pedagogai-ekspertai nurodė esant: edukacinės minties, informacinės kultūros, mokslo bei technologijų laimėjimų taikymo mokinio ugdymo(si) plėtotei išmanymą (40%); nuolat kintančio pedagogo vaidmens ir funkcijų sampratą (60%); muzikinio ugdymo tikslų, principų, metodų, priemonių, formų, rezultatų vertinimo būdų ir jų poveikio muzikos mokymosi pažangai išmanymą (42%); muzikos istorijos ir teorijos, atlikimo meno žinių sistemos bei muzikinės kultūros akiračio turėjimą (32%)“. Šios muzikos mokytojo profesinės kompetencijos būtinos kiekvienam pedagogui, tačiau šiuolaikiniam mokytojui nebepakanka tik turėti auštas profesines ir didaktines kompetencijas. Sėkmingam pedagoginiam darbui būtinos išstobulintos asmeninės mokytojo kompetencijos. Pedagogas, dirbantis su šiuolaikine karta turi būti išskirtinis ir matomas. Toks mokytojas neturėtų vengti naujovių, eksperimentuoti, išbandyti vaikų siūlomas naujoves. Jeigu mokiniai matys, kad jų pedagogas toks pat šaunus, kaip ir jų draugai, ugdymo procesas bus daug sėkmingesnis, mokytojas taps sektinu pavyzdžiu. Svarbu vaikams parodyti, kad pedagogas nėra „lyg iš kito pasaulio“, jie turi žinoti, kad mokytojui patinka tokia pati muzika, jis naudojami tokiomis pačiomis informacinėmis technologijomis, žino tai, kas yra madinga. Šiuolaikiškas mokytojas turi būti novatoriškas, turėti lyderio savybių, gebėti nuolat mokytis iš savo mokinių, augti ir tobulėti kartu su jais, būti emociškai raštingu - gebėti atpažinti ir suprasti mokinių emocijas ir jausmus, tinkamai į juos reaguoti (Juškienė, 2017). Mokytojas turi būti ne tik autoritetas, bet ir žmogus, kuriuo vaikas gali pasitikėti, išsipasakoti. Šių dienų kontekste, akivaizdu, kad ne visi vaikai namuose jaučiasi saugiai, todėl pedagogas, vaikų akyse, turi būti pats tinkamiausias žmogus, kuris gali išklausyti ir padėti atrasti tinkamus sprendimus, ne tik pamokų metu, bet ir iškilus sunkumams, susikaupus blogoms emocijoms. Pasak Juškienės (2017), „šiandien dažnai kalbame apie vaikystės traumas, nes kiekviena neišgyventa emocija lieka, ir vėliau jau tampa neišku, kiek ir kokių senų emocijų mūsų viduje susigrūdusios“, todėl šiuolaikinis pedagogas turi būti ne tik ugdytojas, bet ir psichologas, patarėjas ir t.t. Tai sėkmingo darbo su jaunąja – šiuolaikine karta pagrindas.

Apibendrinant galima teigti, kad šiuolaikinis muzikos mokytojas – tai diplomuotas specialistas, kuris ugdo jaunąją kartą. Pedagogo asmenybė turi būti ryški. Jis turi gebėti pademonstruoti tai, apie ką kalbą, gebėti greitai priimti sprendimus, kantriai bendrauti ir

bendradarbiauti su mokiniais, užmegsti su jais šiltą, artimą ryšį ir padėti mokytis. Seniau pedagogai buvo laikomi daug griežtesniais, šaltesniais ir abejingesniais. Tai nereiškia, kad mokytojas nebuvo kompetetingas, tai tik įrodo, kad didelę įtaką ugdymo sistemoje turėjo, ne mokytojo noras, o priverstinis darbas dirbti mokykloje. Šiuolaikiam mokytojui greta profesinių kompetencijų šiandien tampa labai svarbu jo asmeninės kompetencijos, kurios užtikrina lyderiavimo pagrindą. Šiuolaikinis pedagogas – lyderio savybių turintis, savo profesiją mylintis, kompetencijų nestingantis žmogus. Šių dienų mokytojas į kiekvieną mokinį žiūri kaip į savo vaiką, su juo bendrauja kaip lygus su lygiu. Mokiniai jaučiasi daug laisviau, drąsiai reiškia mintis, nebijo diskutuoti, suklysti. Jie žino, kad mokytojas visada juos palaikys ir ištis pagalbos ranką.

3. MENINIS PROJEKTAS – „Meilė muzikai 4+1“

3.1. Meninio projekto „Meilė muzikai 4+1“ aprašymas

Bakalauro darbą sudaro dvi dalys – teorinė dalis ir meninis projektas. Organizuoti meninį projektą inspiravo meilė muzikai, įvairiems muzikos instrumentams, muzikos pedagogikos studijos Šiaulių universitete bei noras pademonstruoti, kad muzikos mokytojas – tai ne tik pedagogas, bet ir lyderis, gebantis ne tik organizuoti, vesti, bet ir dalyvauti įvairiuose renginiuose, bei pritaikyti visas, studijų metu įgytas kompetencijas. Mokytojas, norintis būti lyderiu ir autoritetu vaikams turi mokytis ir tobulėti visą gyvenimą. Toks pedagogas privalo būti kompetetingas ne tik teoriškai, bet ir praktiškai.

Kadangi, darbo autorius turi ilgametę patirtį scenoje, dainuoja ir muzikuoja nuo pat vaikystės, savo, kaip lyderio, poziciją pademonstruoti pasirinko organizuodamas meninį projektą „Meilė muzikai 4+1“. Projekto pavadinimas simbolizuoja darbo autoriaus pedagoginių studijų šuolius, kadangi, dėl tam tikrų priežasčių buvo tekę metus atidėti studijas. Projektu „4+1“ darbo autorius atskleidė ne tik savo muzikinius gebėjimus, bet ir pademonstravo puikias organizatoriaus savybes: subūrė profesionalių muzikantų grupę, kuri puikiai išpildė darbo autoriaus lūkesčius ir idėjas, pats pagamino plakatą ir kvietimus, viešino renginio informaciją internete.

Tai ne pirmas darbo autoriaus organizuojamas renginys. Jis dirba ne tik Aukštelkės pagrindinėje mokykloje muzikos mokytoju, bet ir renginių sferoje: organizuoja įvairius renginius, pats atlieka pasirodymus, muzikuoja įvairiais instrumentais, dainuoja. Lyderystei reikalingus gebėjimus atspindi ir darbo autoriaus patirtis įvairiuose televiziniuose projektuose, tokiuose kaip „Lietuvos balsas“, „Chorų karai“, „Nacionalinė eurovizijos atranka“ ir pan. Dėl šių priežasčių organizuojant meninį projektą „Meilė muzikai 4+1“ didelių sunkumų nekilo. Didžiausias sunkumas su kuriuo susidūrė darbo autorius, tai pianisto, kuris supranta ir moka groti jazz (liet. džiazu) stiliaus muziką paieškos. Prisidėti prie meninio projekto buvo pakviestas profesionalus muzikantas, pianistas Tadas Mekionis. Atradęs muzikantus darbo autorius sudarė repeticijų, kurios vykdavo Šiaulių antroje muzikos mokykloje patalpose ir pradėjo sistemingai ruošti projektui. Darbo autorius siekė, kad atliekami muzikiniai kūriniai atskleistų kuo daugiau jo muzikinių bei vokalių gebėjimų, todėl pasirinko ne tik lietuviškas, bet ir žinomas užsienio atlikėjų dainas. Projekto metu visi kūriniai buvo atliekami gyvai. Skambėjo daugiabalsiai kūriniai, muzikuojama įvairiais instrumentais: akustine gitara, elektrine gitara, bosine gitara, mušamaisiais instrumentais, klavišiniais instrumentais, saksofonu, smuiku. Darbo autorius parengė pasirodymus su jau baigusiais Šiaulių universiteto studentais, kviestiniais svečiais, kolegomis savo ugdytiniais – Aukštelkės mokyklos mokiniais.

Meninis projektas „Meilė muzikai 4+1“ skirtas ne tik parodyti studijų metu įgytas kompetencijas, bet ir atskleisti darbo autoriaus kaip lyderio savybės. Projekto tikslas – pademonstruoti darbo autoriaus asmenines bei muzikines kompetencijas, kurios labai svarbios dirbant pedagoginį darbą. Mokytojas, kuris pats puikiai geba organizuoti koncertus, renginius ir pan., turi puikų balsą, yra žinomas, daug sėkmingiau įtrauks mokinius ne tik į ugdymo procesą, bet ir sudomins patrauklia popamokine veikla kaip lyderio veikla.

Pasirengimas projektui prasidėjo dar 2017 metų vasario mėn. (žr. 1 lentelę). Pirmiausia buvo gryninama projekto ideja ir vieta. Darbo autorius siekė, kad šis projektas būtų išskirtinis, įsimintinas. Kadangi, ne senai teko susipažinti ir iš Šiaulių dramos teatro direktoriaus A. Žvinklio priimti „meniškiausio studento“ nominaciją, kilo mintis projektą organizuoti būtent teatro patalpose. Direktorius iš karto sutiko bendradarbiauti ir sutiko su mano prašymu. Darbo autoriaus bičiulis *www.garsas.lt* įmonės savininkas išgirdęs apie organizuojamą projektą panorą prisidėti, paremti ir pasiūlė darbo autoriui renginiui reikalingą garso bei šviesos įrangą.

Projekto metu siekta parodyti darbo autoriaus profesionalumą, atskleisti lyderio savybes, tuo pačiu ugdyti kokybiškos muzikos skonį. Dirbant mokymo įstaigoje, lygiai taip pat, kaip ir šio meninio projekto metu, darbo autorius turi pademonstruoti savo kompetencijas, tam kad mokiniai susižavėtų mokinio, sektu jo pėdomis, lygiuotusi į pedagogą. Tam, kad projekto pasiruošimo darbai ir repeticijos vyktų sistemingai ir būtų pasiekti aukščiausi rezultatai, buvo sudaryta meninio projekto - koncerto „Meilė muzikai 4+1“ pasiruošimo darbų grafikas.

1 lentelė. Meninio projekto „Meilė muzikai 4+1“ pasiruošimo darbų grafikas

Laikas	Atlikti darbai
2017 m. vasario mėn.	Projekto vieta ir idėja. Svarstoma projekto idėja ir pavadinimas. Ieškomos patalpos rengti projektui.
2017 m. vasario-kovo mėn.	Grupės paieška. Ieškomi profesionalūs muzikantai, pritariantys vokalai. Sudaromas repeticijų grafikas.
2017 m. kovo-balandžio mėn.	Pasiruošimas repeticijoms Repeticijos, repertuaro ir muzikinių interpretacijų planavimas.
2017 m. balandžio mėn.	Idėjų išpildymas. Organizuojama profesionali garso ir šviesos įranga, gaminama reklama renginio viešinimui, vyksta repeticijos.
2017m. balandžio-gegužės mėn.	Meninio projekto viešinimas. Platinama reklama, dalinami asmininiai kvietimai į projektą „Meilė muzikai 4+1“, vyksta repeticijos.
2017 m. gegužės mėn.	Generalinė repeticija. Gegužės 15 dieną – generalinė repeticija Renkama alikėjų ir muzikantų apranga, koreguojamas sceninis išplanavimas, tobulinamos muzikinės interpretacijos.
2017 m. gegužės mėn.	Meninis projektas „Meilė muzikai 4+1“.

Meninio projekto-koncerto „Meilė muzikai 4+1“ programa:

1. „Dvidešimt ir kažkiek“
2. „Jeigu žinočiau kam“
3. „Kai aš buvau tavo vyras“
4. „Georgy porgy“
5. „Jausmu tikėsiu“
6. „Arčiau“
7. „Padėk man būti geresniam“
8. „Paukštis ir žuvytė“
9. „Kaltink mane dėl bugio“

10. „Negaliu sustabdyti jausmo“

11. „Nebijok“

3.2. Meninio projekto-koncerto „Meilė muzikai 4+1“ programos repertuaro analizė

Organizuojant meninį projektą „Meilė muzikai „4+1““ didelis dėmesys buvo skirtas ne tik idėjai, bet ir kūrinių parinkimui. Darbo autorius pasirinko atlikti sunkius vokalinius kūrinius, reikalaujančius profesionalumo, talento ir įgūdžių. Buvo atliekamos įvairių stilių, populiariausios lietuviškos ir angliškos dainos, bei darbo autoriaus kūrybos dainos. Toks repertuaras pasirinktas todėl, kad šias dainas atlieka profesionalai atlikėjai, nestingantis muzikinio intelekto ir išsilavinimo, pasak darbo autoriaus jie yra lyderiai, autoritetai.

„Dvidešimt ir kažkiek“ - tai žinomo Anglų jazz-pop muzikos atlikėjo, muzikos kūrėjo Jamie Cullum, vienas žymiausių kūrinių, iš 2003 metais išleisto albumo „Twentysomething“. Albumas sulaukė didelio žmonių susidomėjimo. Buvo pagaminta ir parduota net 3 milijonai kopijų. Išvertus iš anglų kalbos „twentysomething“ reiškia „Dvidešimt ir kažkiek“. Kūrinių darbo autorius pasirinko todėl, kad jame atrado dalį savęs. Tai daina apie vidinius protestus. Kurinio žodžiais norima apibūdinti kasdienes problemas, savęs atradimus ir meilę muzikai.

*„Po ne vienų metų praleistų brangiose studijose
Mašina pilna knygų ir begalės valandų laukimo,
Dabar aš Šekspyro ekspertas ir tai kaip pragaras man,
Bet pasauliui nereikia mokslininkų, tiek kiek aš maniau“*

Kūrinių muzika atitinka tekstą. Jaučiama daug džiazų variacijų, kaip ir gyvenime. Kūrinių pabaigoje galime išgirsti visai kitokį muzikos stilių, kuris po kelių akimirkų vėl grįžta į savo „gyvenimišką ritmą“. Meninio projekto metu, šią dainą atliko darbo autorius Evaldas Vaikasas.

„Jeigu žinočiau kam“ – populiariaus rusų estrados dainininko, muzikos profesionalo Aleksėjaus Čumakovo daina apie nelaimingą meilę. Tai lyrinė daina. Klausant šią dainą svarbu atsipalaiduoti, priimti muzikos pagalbą transliuojamą žinutę. Kūrinyje atliekamas akustine gitara, klavišiniais instrumentais ir smuikais. Jautrumo pojūtį kūrinyje padeda sukurti tylus ir jausmingas muzikantų grojimas, ypač ryški akustinės gitaros partija priedainio metu skambantys smuikai. Dinamišku ir jausmingu kūriniu, darbo autorius perduoda žinutę savo buvusiai merginai.

„Kai aš buvau tavo vyras“ - populiaraus pasaulinio garso atlikėjo Bruno Marso daina. Ji skirta buvusiai daininko meilei, tekstas nostalgiškas. Daina atliekama klavišiniais instrumentais. Dažnai žmonės susiduria su gyvenimiškais sunkumais, meilė reikalauja pasiaukojimo. Šis kūrinys buvo apdovanotas Amerikos muzikos apdovanojimuose ir pelnė dramatiškiausos dainos titulą. Visą tai apdainuoja ir dramą sukuria projekto viešnia Ainė Bartašiūtė.

„Georgy porgy“ – tai Amerikietiškos roko grupės, susikūrusios 1997m., Los Andžele daina, kurioje vyrauja smagus gitarų skambesys, aiškus ritmas ir dinamiškai kintanti kūrinio nuotaika. Priedainyje skamba frazės „Georgy Porgy pundingo pyrage, pabučiuok merginą ir nebandyk jų pravirgdyti“, kuriomis norima išreikšti pagarbą ir meilę moterims. Klausantis šios dainos, galima nukeliauti ir pajusti senojo roko stilių. Uždainis skamba ramiai, lyriškai net truputėli hipnotizuojančiai. Priedainį dainuoja tik pritariančios vokalistės įnešdamos dar kitokią, nestandartinę spalvą kūriniiui. Neįprastu tekstu kūrinys kreipiamasi į moteris:

*„Tai ne ta situacija,
man tiesiog reikia kontempliacijos dėl tavęs,
Aš nesu toks sistematiškas,
tai tik, kad aš esu tavo meilės narkomanas“*

Šį kūrinį darbo autorius pasirinko dėl neįprasto teksto ir jausmingos melodijos.

„Jausmu tikėsiu“ – jausminga ir melodinga, naujai susikūrusios Lietuvos pop grupės „UP2U“ daina. Dainoje pasakojama apie dviejų įsimylėjelių meilę, laimingą istorijos atomazgą. Dainos teksto ir muzikos autoriai: darbo autorius Evaldas Vaikasas ir Agnė Michalėnkovaitė. Kūrinys dinamiškas, jausmingas, panašus į Disnėjaus animacijos garso takelį. Uždainį pasikeisdami dainavo Evaldas Vaikasas ir Agnė Michalėnkovaitė, o priedainis tvirtai atliekamas dainos kūrėjų ir atlikėjų dviem balsais, jiems pritaria muzikantai.

„Arčiau“ – tai populiarios grupės „Chainsmokers“ daina. Darbo autorių sužavėjo originali dainos versija, todėl jis nusprendė atkurti kitokią dainos interpretaciją. Tai dviejų partnerių dialogas meilės tematika. Dainoje per muziką kalbasi du buvę mylimieji. Šią dainą darbo autorius atliko su kolege, studijų drauge Aine Bartašiūte. Priedainis buvo atliekamas dviem balsais, papildant vokalinėmis ir instrumentinėmis improvizacijomis.

„Padėk man būti geresniam“ - gyvenime mes susiduriame su įvairiausiais sunkumais. Vieną dieną sekasi, kitą dieną jau nebe. Šios dainos autorius portugalas Eli Soares, gyvenime patyrė daug sunkumų ir netekčių. Po visų blogybių ir savęs ieškojimų jis pasišventė blogiui,

nebetikėjo į Dievą ir pradėjo daryti nusikaltimus. Kol vieną dieną jo gyvenime atsirado mergina ir padėjo jam sugrįžti į tikėjimą ir atvėrė duris į savo širdį. Dabar jis dievo prašo: „padėk man būti geresniam“. Ši atlikėjo istorija įkvepė darbo autorių, dėl to ši daina buvo įtraukta į meninį projektą „Meilė muzikai 4+1“. Kūrinys skambėjo originalo kalba, dainą atliko Evaldas Vaikasas.

„Paukštis ir žūvytė“ – Tai lyriškas ir dramatiškas kūrinys apie dviejų žmonių meilę. Dainoje jie vaizduojami kaip gyvūnai, kuriems niekada neišeis susitikti. Kūrinyje per muziką kalbasi žmonės. Darbo autorius atlikti šią dainą pakvietė dainos kūrėją Laurą Remeikienę. Daina buvo atliekama tik klavišiniais, todėl autoriui puikiai pavyko atvaizduoti meilės tematiką.

„Kaltink mane dėl bugio“ – tai vieno iš populiariosios muzikos atlikėjų Michael Jackson daina. Dainoje vyrauja linksmas ir judrus ritmas, gera ir pakili nuotaika. Autorius šią dainą pasirinko dėl jam patinkančio atlikėjo ir jo sceninės kultūros. Dainoje atlikėjas kalbasi monologu meilės tematika su jo išgalvota meile.

*„Nekaltink manęs dėl saulėlydžio,
nekaltink manęs dėl pilnaties,
nekaltink manęs dėl gero praleisto laiko su tavimi
kaltink mane dėl bugio“*

„Negaliu sustabdyti to jausmo“ – jausminga, melodinga ir labai pozityvi daina, apie žmogų, kuris negali sustabdyti savyje esančio šokio ir muzikos talento. Kūrinys skambėjo energingai džiaugsmingos meilės tematik. Dainos autorius šią dainą atliko kartu su dviem draugėm Aine Bartašiūte ir Ugne Pilipavičiūte. Merginos padėjo autoriui išpildyti dainos lūkesčius.

„Nebijok“ – tai paskutinė meninio projekto daina. Autorius šią dainą pasirinko, dėl linksmo funky (liet. madingas) stiliaus muzikos, tinkamos renginio pabaigai. Tai pačio darbo autoriaus kurtas kūrinys apie dialogu kalbačius du įsimylėjelius.

*„Kas būtų? Jeigu tavo akyse
Aš eilini kartą savo nuodemes palikčiau.
Sugriūtų, tavo visata...
Ir raketos dar ilgai į kosmosą neskristų....
Ir jeigu tau dabar baisu,
ir pasiklydai, tarp minčių...
Žinok tik dėl tavęs aš čia esu!!!“*

Apibendrinant meninį projektą „Meilė muzikai 4+1“ galima teigti, kad būsimas muzikos mokytojas turi būti lyderis ne tik pamokoje, bet ir gyvenime. Projekto metu darbo autorius Evaldas Vaikasas pademonstravo savo muzikinius įgūdžius, savo kaip organizatoriaus sugebėjimus, scenoje jautėsi laisvai ir drąsiai – buvo tikras lygeris. Mokytojas turi būti puikus ir idomus visose srityse. Jeigu pedagogas ne tik išmano savo darbą, bet yra aktyvus, organizuotas, komunikabilus ir talentingas, nebijantis iššūkiu ir nuolat tobulėjantis – tikras lyderis. Mokiniai į mokytoją žiūrės kaip į autoritetą, žmogų su kuriuo dirbti.

1. Šiuolaikinė karta – tai jaunimas gyvenantis pagal tam tikrą, savo susikurtą vertybių skalę. Šiuolaikiniai vaikai vertina priešingus dalykus nei jų tėvai ar seneliai. Šiuolaikiniai vaikai ir jaunimas vyresnius už save žmones laiko pasenusiais, nieko neišmanančiais ir nemadingais. Ši karta išsiskiria perdėtu susidomėjimu technologijomis ir jų svarbos išaukštinimu, todėl ne retai jie yra apibūdinami kaip techniška, išsilavinusi karta, tačiau dauguma šios kartos atstovų pasiklysta tarp realių ir netikrų dalykų.
2. Šiuolaikiniai vaikai mokykloje jaučiasi drąsiai, nebijo reikšti minčių, būti dėmesio centre. Jaunoji karta ne tik laisvi ir atsipalaidavę, jie kur kas greičiau apdoroja informaciją, geba įsiminti faktus. Mokytojas, kuris visuomet bus žingsniu priekyje, mokinio akyse taps tikru lyderiu, autoritetu ir sektinu pavyzdžiu. Mokiniai turi žinoti, kad mokytojai, taip pat, yra šiuolaikiški, domisi naujovėmis, žino kas vyksta pasaulyje, kas yra populiaru ir madinga.
3. Tradicinis mokytojas tai pagrindinė figūra, aplink kurią sukasi vaikai. Tradicinis mokytojas – puikus specialistas, geras darbuotojas, idealistas. Toks mokytojas nesileidžia į diskusijas, pokalbius, jis pats vienas viską nusprendžia, nesistengia sukurti artimo ryšio su savo mokiniais. Už gerą darbą mokiniai apdovanojami geru pažymiu. Tokiam mokytojui klasė yra vaikų minia – objektas, kuriam reikia perduoti tam tikras žinias, o emocijos ir vaikų išgyvenimai tradicinėje pedagogikoje neužima svarbios vietos.
4. Šiuolaikiškas muzikos mokytojas - novatoriškas, turėtis lyderio savybių, gebantis mokytis iš savo mokinių, augantis ir tobulėjantis kartu su jais, yra emociškai raštingas - gebėti atpažinti ir suprasti mokinių emocijas ir jausmus, tinkamai į juos reaguoja. Šiuolaikiam mokytojui greta profesinių kompetencijų šiandien tampa labai svarbu jo asmeninės kompetencijos, kurios užtikrina lyderiavimo pagrindą. Mokytojas turi būti ne tik autoritetas, bet ir žmogus, kuriuo vaikas gali pasitikėti, išsipasakoti.
5. Alikus meninį projektą, galima teigti, kad būsimas muzikos mokytojas turi pasižymėti ne tik profesinėmis, bet ir asmeninėmis kompetencijomis, jis turi būti lyderis ne tik pamokoje, bet ir gyvenime. Jeigu pedagogas ne tik išmano savo darbą, bet yra aktyvus, puikus organizatorius įvairiose srityse, komunikabilus ir talentingas, nebijantis iššūkiu ir nuolat tobulėjantis – lyderiaujanti persona, mokiniai į tokį mokytoją žiūrės kaip į autoritetą ir noriai su juo dirbs ir mokysis.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Aginskaitė S. (2013). *Šiuolaikinis jaunimas – savimylės ar iššūkių nebijanti karta?* [žiūrėta 2017-01-04], <http://www.delfi.lt/news/daily/education/siuolaikinis-jaunimas-savimylės-ar-issukiu-nebijanti-karta.d?id=61531682>
2. *Bendrosios ugdymo programos*. (2016). [žiūrėta 2017-01-16], http://portlas.emokykla.lt/bup/Puslapiai/pradinis_ugdymas_muzika_bendros_nuostatos.aspx
3. Bulnytė R. (2015). *Mokytojo asmenybė*. [žiūrėta 2017-01-06], <http://www.klpvm.lt/mokytojo-asmenybe/>
4. Duoblienė L. (2003). *Mokytojo samprata šiuolaikinėje ugdymo filosofijoje*. [žiūrėta 2017-05-10], <http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2003~1367177148840/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content>
5. Fromm E. (2005). *Turėti ar būti?* Kaunas.
6. Galkienė A. (2011). Šiuolaikinio mokytojo vaizdinys: mokinių požiūris. [žiūrėta 2017-01-16], http://www.vvkg.lt/wp-content/uploads/2011/10/CEEOL_Article.pdf
7. Germanienė R. (2012) *Muzika sukuria asmenybę*.
<http://www.sportopsichologija.lt/lt/straipsniai/muzika-sukuria-asmenybe/>
8. Girdzijauskienė R. (2008). *Muzikos mokytojo profesinės kompetencijos ypatumai*. [žiūrėta 2017-01-17], <http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/objects/LT-LDB-0001:J.04~2008~1367182005928/datastreams/DS.002.0.01.ARTIC/content>
9. Juškienė V. (2017). *Emocinis intelektas Lietuvoje dažnai suprantamas neteisingai*. [žiūrėta 2017-05-19], <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2017-03-18-v-juskiene-emocinis-intelektas-lietuvoje-daznai-suprantamas-neteisingai/156900...>
10. Juozaitis A. (2013). *Mokytojo vaidmuo šiuolaikinėje visuomenėje dar nenužudytas*. [žiūrėta 2016-12-05], http://leu.lt/lt/leu_naujienos/universiteto-naujienos/juozaitis_2013.html
11. Koskienė N. (2009). *Kartų skirtumai, arba kas ateis po Z katos?* [žiūrėta 2017-01-15], <http://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/bendri-straipsniai/kartu-skirtumai-arba-kas-ateis-po-kartos-z/18681>

12. Lansbergienė A. (2013). *Pedagogas yra ne darbas, o gyvenimo būdas*.
<http://www.tavovaikas.lt/darzelinukas/lavinimas-ir-ugdymas/austeja-landsbergiene-pedagogas-yra-ne-darbas-o-gyvenimo-budas.d?id=61510504>
13. Landsbergienė A. (2016). *Geri pažymiai mokykloje negarantuoja sėkmingos vaiko ateities*. [žiūrėta 2017-05-10], <http://www.tavovaikas.lt/mokinys/mokslai-ir-laisvalaikis/dr-austeja-landsbergiene-geri-pazymiai-mokykloje-negarantuoja-sekmingos-vaiko-ateities.d?id=71487358>
14. Meškauskienė A., Monkevičienė O. (2011). *Pedagogo taktas*. [žiūrėta 2017-01-16],
<http://www.ikimokyklinis.lt/index.php/straipsniai/specialistams/pedagogo-taktas/8735>
15. Mokytojo profesijos kompetencijos aprašas. (2007), Nr. ISAK-54, [žiūrėta 2017-01-17], http://www.srsc.lt/Mokytoju_kompetencijos.html
16. Pajarskaitė M. (2015). *X, y, z kartos*. [žiūrėta 2017-01-15],
<http://www.psichologijatau.lt/x-y-z-kartos/>
17. Paškevičienė V. (2011). *Mokytojo vaidmenų kaita šiuolaikinėje visuomenėje*. [žiūrėta 2017-01-16],
https://www.google.lt/search?biw=1366&bih=662&q=mokytojo+vaidmuo+%C5%A1iuolaikin%C4%97je&oeq=mokytojo+vaidmuo+siuolaikine&gs_l=serp.1.0.30i10k1.75584.84112.0.86406.39.35.4.0.0.0.413.3946.18j13j1j0j1.33.0....0...1c.1.64.serp..2.34.3302.0..0j35i39k1j0i131k1j0i67k1j0i13k1j0i13i5i30k1j0i13i30k1j0i8i13i30k1j0i22i30k1j33i160k1.eBCdnYcK3gk
18. Pedagogų rengimo reglamentas. (2012). Nr. V-827
19. Rajeckas V. (1999). *Pedagogika – ugdymo mokslas ir menas*. Vilnius.
20. Ramoškienė S. (2014). *Z karta*. [žiūrėta 2017-01-15], <http://psichika.eu/blog/z-karta/>
21. Rytel T. (2012). *Šiuolaikinė visuomenė: autentiškumo stoka ir imitacijų aukso amžius*. [žiūrėta 2016-12-28], <http://www.delfi.lt/news/ringas/lit/trytel-siuo>
22. Švietimo problemos analizė. (2013). *Mokytojas lyderis - visuomenės varomoji jėga*.
https://ec.europa.eu/epale/sites/epale/files/mokytojas_lyderis_spau_0.pdf
23. *Tarptautinių žodžių žodynas* (2008).
24. Vaidilaitė V. (2013). *Kai tau 13 metų*.
<http://www.ve.lt/naujienos/visuomene/psichologija/kai-tau-13-metu/>
25. Valantinas A. (2011). *Mokytojas ir mokinys. Kuris svarbesnis?*. [žiūrėta 2017 05 02],
http://www.sac.smm.lt/bmt/wp-content/uploads/2010/02/Mokytojas_mokinys_Eksperto_valandai_Antano.ppt

PRIEDAI

